

Nationaal Archief
*Ministerie van Onderwijs, Cultuur en
Wetenschap*

Nummer Toegang: 1.05.05

**Inventaris van het archief van de
Sociëteit van Berbice, (1681) 1720-
1795 (1800)**

Versie: 19-12-2022

J. van der Vlis-Ruseler

Nationaal Archief, Den Haag 1971

This finding aid is written in Dutch.

INHOUDSOPGAVE

Beschrijving van het archief.....	5
Aanwijzingen voor de gebruiker.....	6
Openbaarheidsbeperkingen.....	6
Beperkingen aan het gebruik.....	6
Materiële beperkingen.....	6
Aanvraaginstructie.....	6
Citeerinstructie.....	6
Archiefvorming.....	7
Geschiedenis van de archiefvormer.....	7
De Nederlandse vaart, handel en kolonisatie in Berbice (eind 16e eeuw-1814).....	7
De vroegste betrekkingen.....	7
De oprichting van de Sociëteit van Berbice en de verhouding tot de West-Indische Compagnie.....	8
Berbice als kolonie.....	9
De slavenopstand.....	10
Oorlog met Engeland. 1780-1784.....	11
De opheffing van de Sociëteit.....	12
II. De organisatie van de Sociëteit in Nederland en in Berbice.....	13
A. De Directie in Nederland.....	13
B. Het bestuur en de rechtspraak in de kolonie.....	13
C. De heersende godsdienst en de houding tegenover andere godsdiensten.....	14
Ad. II.....	15
Geschiedenis van het archiefbeheer.....	15
Inhoud en structuur van het archief.....	17
Verantwoording van de bewerking.....	17
Verwant materiaal.....	18
Beschikbaarheid van kopieën.....	18
Afgescheiden archiefmateriaal.....	18
Verwante archieven.....	19
Beschrijving van de series en archiefbestanddelen.....	21
I STUKKEN VAN ALGEMENE AARD.....	21
A Resoluties.....	21
B Minuten van uitgaande stukken.....	22
C Ingekomen stukken.....	23
a Uit Nederland.....	23
b Uit de kolonie.....	24
1 Algemeen.....	24
2 Militaire zaken.....	30
A Oproer 1763.....	30
B Defensie (algemeen).....	30
C Oorlog met Engeland 1780 - 1784.....	31
3 Stukken betreffende Directiedienaren.....	32
4 Plantagebeheer.....	35
5 Justitie.....	38
6 Secretariële en notariële akten.....	39

7 Varia.....	41
II STUKKEN VAN FINANCIËLE AARD.....	42
A Stukken betreffende de actiën.....	42
B Financieel beheer.....	43
III STUKKEN BETREFFENDE COMMERCIELE ZAKEN.....	44
IV STUKKEN BETREFFENDE DIRECTIEDIENAREN EN VRIJE PLANTERS.....	45
V STUKKEN BETREFFENDE MILITAIRE ZAKEN.....	47
VI VARIA.....	48
Bijlagen.....	49
Concordans	49

BESCHRIJVING VAN HET ARCHIEF

Naam archiefblok:

Sociëteit van Berbice

Periodisering:

archiefvorming: 1720-1795

oudste stuk - jongste stuk: 1681-1800

Archiefbloknummer:

118

Omvang:

378 inventarisnummer(s); 31,90 meter

Taal van het archiefmateriaal:

Het merendeel der stukken is in het Nederlands

Soort archiefmateriaal:

Normale geschreven en gedrukte documenten.

Archiefdienst:

Nationaal Archief

Locatie:

Den Haag

Archiefvormers:

Directie van de Sociëteit van Berbice

Samenvatting van de inhoud van het archief:

Stukken van Organisatorische, financiële, bestuurlijke en militaire aard met betrekking tot de woelige geschiedenis van een over het algemeen weinig succesvolle kolonisatie. Stukken over het slavenoproer van 1763, de militaire verwickelingen met Engeland, waaraan de kolonie in 1803 ten derde male, voorgoed, verloren raakte. Bevat eigentijdse toegangen.

Aanwijzingen voor de gebruiker

OPENBAARHEIDSBEPERKINGEN

Volledig openbaar.

BEPERKINGEN AAN HET GEBRUIK

Reproductie van originele bescheiden uit dit archief is, behoudens de algemene regels die gelden voor het kopiëren van stukken, niet aan beperkingen onderhevig. Er zijn geen beperkingen krachtens het auteursrecht.

MATERIËLE BEPERKINGEN

Het archief kent beperkingen voor het raadplegen van stukken als gevolg van slechte materiële staat.

AANVRAAGINSTRUCTIE

Openbare archiefstukken kunnen online worden aangevraagd en gereserveerd. U kunt dit ook via de terminals in de studiezaal van het Nationaal Archief doen. Om te kunnen reserveren dient u de volgende stappen te volgen:

1. [Creëer een account of log in.](#)
2. Selecteer in de archiefinventaris een archiefstuk.
3. Klik op 'Reserveer' en kies een tijdstip van inzage.

CITEERINSTRUCTIE

Bij het citeren in annotatie en verantwoording dient het archief tenminste éénmaal volledig en zonder afkortingen te worden vermeld. Daarna kan worden volstaan met verkorte aanhaling.

VOLLEDIG:

Nationaal Archief, Den Haag, Sociëteit van Berbice, nummer toegang 1.05.05, inventarisnummer ...

VERKORT:

NL-HaNA, Sociëteit van Berbice, 1.05.05, inv.nr. ...

Archiefvorming

GESCHIEDENIS VAN DE ARCHIEFVORMER

DE NEDERLANDSE VAART, HANDEL EN KOLONISATIE IN BERBICE (EIND 16E EEUW-1814)

DE VROEGSTE BETREKKINGEN

Reeds anderhalve eeuw voor de oprichting van de Sociëteit van Berbice heeft de handel van de Nederlanders op Berbice een aanvang genomen, oorspronkelijk alleen in de vorm van particuliere ondernemingen zonder onderling verband, die blijkens de verleende vrijdom van convooien en licenten, zoals in 1602 aan Jan van Pere en enige andere Zeeuwse kooplieden, de landsregering niet onwelgevallig waren.

Het door deze Zeeuwen bezochte deel van de Wilde kust viel binnen het octrooigebied van de in 1621 opgerichte West Indische Compagnie. Het octrooi der WIC was echter niet absoluut; iedere particulier kon daar met toestemming der Compagnie en tegen betaling van "recognitiën" (in- en uitvoerrechten) varen en handel drijven.

Van een vestiging van blijvende aard in Berbice was pas sprake, toen in 1627 de kamer Zeeland, na overleg met de vergadering der Negentien, de Bewindhebbers die het leidend college der WIC vormden, een accoord sloot met Abraham van Pere waarbij deze van de Compagnie vergunning verkreeg het minimum vereiste aantal van de kolonisten daarheen over te brengen en te vestigen. De kolonie werd een patroonschap d.w.z. dat de stichter van de kolonie, de patroon, overeenkomstig feodale rechtsopvattingen de heerlijkheid daarover in leen kreeg van de WIC. De onderlinge rechtsbetrekking was er dus een van leenheer(WIC) en leenman (patroon).

Het bestuur over de kolonie werd in naam van de patroon waargenomen door elkaar nu en dan afwisselende koopvaardijkapiteins als commandeurs, bijgestaan door een uit de voornaamste planters gekozen Raad van 2 à 3 personen. (Na 1678 vaste commandeurs.)

Na de opheffing der eerste WIC ontstond tussen de in 1674 geoctrooieerde nieuwe WIC en de patroons van Berbice een conflict over de continuatie van de sinds 1627 met de oude Compagnie over eengekomen accoorden. Het leidend college der bewindhebbers der Tweede WIC, Vergadering der Tien, beschouwde alle oude verbintenissen als vervallen en Berbice als een eigendom en directe kolonie der Compagnie. Dit conflict werd ten slotte bijgelegd. De Heren van Pere kregen de kolonie opnieuw in onsterflijke leen. Slechts het monopolie der slavenhandel bleef voor de Compagnie gereserveerd. Van de oude patroonskolonies in West Indië bleef Berbice als enige over.

De kolonie kon zich in een gestadige vooruitgang verheugen; naast de plantages in eigendom van de van Pere's hadden zich ook een aantal particulieren als kolonisten-planters gevestigd.

De kolonie bleef echter niet buiten de controverses in Europa. Door een ernstige aanval van de Fransen in 1712 ging de kolonie voor de van Pere's verloren. Zij weigerden n.l. de losprijs te betalen voor het zich uit Berbice terugtrekken van een Franse vloot, die slechts voor een deel uit Koninklijke oorlogsschepen bestond en grotendeels was uitgerust door kaper-kooplui uit Marseille. Om de kolonie niet aan de Fransen over te laten, voldeden enige Amsterdamse kooplieden de op de van Pere's getrokken wissel en kregen voor f.108.000 de kolonie in eigendom. Een nieuw accoord met de WIC werd gesloten tot het leveren van slaven door de Compagnie en het betalen door de Directie van recognitiegeld voor ieder naar Berbice varend schip.

DE OPRICHTING VAN DE SOCIËTEIT VAN BERBICE EN DE VERHOUDING TOT DE WEST-INDISCHE COMPAGNIE

De taak om de kolonie Berbice tot bloei te brengen ging de draagkracht van de Amsterdamse eigenaars ver te boven; daarom besloten zij een maatschappij op aandelen op te richten (1000 aandelen à f.2000). De oude bezitters zouden tesamen 400 aandelen behouden en een vergoeding van f.800.000 krijgen. De regeling dat de intekenaars slechts de helft van het verschuldigde bedrag in 8 termijnen (de laatste termijn zou 1 april 1724) vervallen zouden betalen, fnuikte de maatschappij al vanaf het begin. De storting op de aandelen verliep moeizaam; in 1732 was nog slechts 42% betaald.

Kort na de oprichting van de Sociëteit deelde de Vergadering der Tien de Directie mede dat ze de kolonie Berbice nog steeds leenroerig aan de WIC beschouwde en ze eiste o.a. recognitie (f.300 per schip). Aanvankelijk weigerden de Directeuren dit, op grond van het feit dat de kolonie iure belli in Franse handen was overgegaan, en daarna als vrij en eigen goed door hen was gekocht, maar tenslotte werd overeengekomen dat de Directeuren de recognitie toch zouden betalen en dat de WIC de nodige slaven zou blijven leveren.

Kort daarop maakten de Directeuren deze overeenkomst weer ongedaan. Zij vroegen bij de Staten Generaal octrooi aan voor alle ingezetenen de handel en vaart op de kolonie te mogen open stellen en aan een ieder land ter bebouwing te mogen toewijzen. De in hun belangen benadeelde WIC protesteerde hier fel tegen, maar sloot, dankzij bemiddeling van de Amsterdamse burgemeesters opnieuw een verdrag met de Directie, dat de slaveninvoer voor de WIC reserveerde (27 sept. 1732). Daarbij werd verder o.m. bepaald dat de Directie in plaats van de recognitiegelden jaarlijks een vast bedrag van f.600 aan de WIC zou betalen. Voorts moesten de schippers die naar en van de kolonie voeren ten behoeve van de WIC cautie stellen ten bedrage van f.6000, en beloven niet dan in uiterste nood andere plaatsen, hetzij in Afrika, hetzij in Amerika te zullen aandoen. Naast de commissies die door de Directie van de

Sociëteit aan de schepen werden verleend, verstrekten de WIC daarop nog visa, alsmede paspoorten voor de goederen en paspoorten voor de schepen, die een ongehinderde doortocht garandeerden.

Dit verdrag ging tevens ter grondslag dienen voor het nieuwe octrooi dat de Staten Generaal de Directie voor de kolonie Berbice verleende (6 dec. 1732). De Sociëteit werd daardoor als octrooihouder wederom organisatorisch onafhankelijk van de WIC.

De belangrijkste punten uit de 30 artikelen van het octrooi zijn: De Directeuren mogen behoudens de souvereiniteit van de Staten Generaal land ter bebouwing uitgeven; hoofdgeld (50 pond suiker of f.2.50 per ingezetene), waaggeld (21/2% van de waarde van alle producten) en lastgeld (f.3 per last op alle in- en uitgaande schepen) heffen, zij moeten naast het bestaande fort bij de monding van de rivier nog een fort bouwen en de kolonisten van een predikant voorzien.

De kolonisten zijn verplicht op alle 15 negers één blanke voor het toezicht in dienst te hebben; al hun producten vóór de verzending aan de waag te laten wegen en merken door daartoe aangestelde keurmeesters en mogen geen andere slaven halen of kopen dan van de WIC en door tussenkomst van de Directie van Berbice.

De slaven dienen publiekelijk te worden verkocht. Producten mogen alleen naar Nederland worden vervoerd, kortom alle vaart en handel mag alleen van en naar Nederland geschieden, zonder dat tussenstations worden aangedaan.

De schippers die naar Berbice zullen varen, moeten bij de Directie een commissie halen en bovendien een borgsom storten dat zij met hun schip en retourlading naar Nederland zullen terugkeren. Deze schippers zijn verplicht 12 personen als passagier mee te nemen, waarbij twee kinderen jonger dan 12 jaar gelden voor één persoon. Voor de in- en uitgaande schepen en goederen behoeven geen belastingen aan de staat te worden betaald. Ook werden bestuur en rechtspraak in de kolonie geregeld. (zie II B)

BERBICE ALS KOLONIE

Berbice was uitsluitend een plantagekolonie. De cultures waren suiker, cacao, katoen en koffie. De plantages werden bewerkt door negerslaven, die door de WIC uit Afrika werden aangevoerd. Het aantal aangevoerde slaven was in verhouding tot andere Nederlandse koloniën in Amerika groot. De planters in Berbice gaven er de voorkeur aan een man zo hard te laten werken dat hij na 7 à 8 jaar bezweek, dan dat ze negerinnen moesten onderhouden, die geen werk konden verrichten door zwangerschap, bevalling en zorg voor zuigelingen.

De producten uit de kolonie mochten volgens het octrooi alleen naar Nederland gevoerd worden. Het vervoer geschiedde op schepen in bezit van of gehuurd door de Directie. Ook de vrijluiden mochten retourvrachten in de schepen van

de Directie verzenden, tegen de gebruikelijke vrachtprijs, mits de goederen op de vrachtceel werden geplaatst. Deze voorwaarde hield verband met het te betalen waaggeld.

Buiten de Directie om mochten geen producten naar de kolonie worden gebracht en in het stadje Nieuw Amsterdam mochten geen winkels van particulieren gevestigd worden. Zo was de hele voorziening van de kolonie in handen van kooplieden in Nederland, voor wie dit een bijzonder winstgevend bedrijf was. Alles nl. wat in de kolonie voor de Sociëteitsdienaren en -plantages nodig was, aan goederen en levensmiddelen moest bij de Directie in Nederland worden besteld en door deze worden overgezonden. Ook de vrijluiden konden uit deze zgn. cargazoensladingen hun inkopen doen; later gingen zij er meer en meer toe over zelf hun benodigdheden in Nederland te bestellen.

De opzichters van de Sociëteitsplantages, directeuren genaamd, zonden de Directie geregeld financiële verantwoordingen, productiecijfers en soms journalen van het verrichte werk en de aantallen der daarbij ingezette slaven. De opzichter-generaal was belast met het toezicht op de Sociëteitsplantages; na de inspectie van een plantage stelde hij voor de Directie in Nederland een verslag op, inventaris genaamd.

Het was Directiedienaren verboden plantages te bezitten. Bij gebrek aan personeel kon de Directie aan deze bepaling niet strict de hand houden.

De ontplooiing der kolonie heeft nooit aan de verwachtingen beantwoord en zeker in vergelijking met de andere Nederlandse kolonies op de Wilde kust bleef de kolonie maar een matig succes.

Voor een niet gering deel is dat te wijten aan de onverstandige financiële politiek van de Directie: in Nederland o.a. door slechts de helft van het aandelen te laten storten en reeds in 1735 tot een dividend-uitkering van 4% over te gaan en ten aanzien van de kolonie door op verkeerde wijze te bezuinigen op defensiewerken en personeel, ondanks het feit dat het octrooi verplichtte tot de bouw daarvan en gebod dat op 15 negers een blanke in de kolonie aanwezig moest zijn.

Voor 't overige zal het weinig dynamische karakter der kolonie wel een gevolg geweest zijn van de uiterst matige kwaliteit der doorsnee ambtenaren, in d.e. eerste plaats der gouverneurs. Drankmisbruik en handgemeen kwamen menigvuldig voor. Het animo der Nederlanders om in dienst van de Sociëteit naar de kleine ongezonde kolonie te vertrekken blijkt niet groot te zijn geweest.

DE SLAVENOPSTAND

Van grote invloed op de toestand in de kolonie was de slavenopstand van 1763. De voornaamste oorzaak hiervan was, zoals enige negerleiders de gouverneur later schreven, de slechte behandeling der negers door verscheidene planters, die zij met name noemden. Het klimaat was gunstig voor het uitbreken van moeilijkheden: incidenten in het vorige jaar op plantages in Berbice en in

hetzelfde jaar in het naburige Demerary, dreiging van vijandelijke Indianen en een algehele apathie onder de blanken tengevolge van een reeds sinds 1757 woedende epidemie. De aanleiding werd de moord op een directeur en diens timmerman van de plantage Magdalenenburg, van waar de muiterij snel op andere plantages oversloeg.

Hele blanke gezinnen werden uitgemoord en zeker de helft van de plantages werd verwoest. Het verwaarloosde fort Nassau werd onverdedigbaar geacht en verlaten. De vluchtende kolonisten stonden reeds op het punt de kolonie te verlaten, toen hulp op kwam dagen uit Suriname en St. Eustatius.

Bovendien werd vanuit Nederland een expeditiecorps onder commando van de luitenant-kolonel Jan Marius de Salve, vergezeld van de majoor-ingenieur François Samuel de Veye, gezonden dat de negeropstand wist te bedwingen.

De gouverneur en een twaalfstal anderen hadden geweigerd de kolonie te verlaten. Verder hadden noch de ambtenaren noch de kolonisten enige moed getoond, terwijl de aanwezige koopvaardijkapiteins en slavenhandelaar, wier schepen van geschut waren voorzien, geweigerd hadden actief hulp te bieden.

Zeer tegen de zin van de humanere gouverneur werden door het op wraak beluste Hof van Politie in drie zittingen 119 negers ter dood veroordeeld en op gruwelijke wijze geëxecuteerd. In december 1764 werd een "Generaal Pardon" voor de overige rebellen afgekondigd.

Van de 11 Sociëteitsplantages waren er nog slechts 6 bruikbaar. Zowel de Directie als de particuliere planters misten de middelen tot herstel. Voormalige winstgevende particuliere plantages bleken onverkoopbaar. Geldtoewijzing door de Staten-Generaal en goedkope leningen door de Staten van Holland en West-Friesland mochten niet baten. Van de kant van de particuliere planters werd in geen enkel opzicht tot het algemeen belang van de kolonie meegewerkt, getuige hun verzet tegen de invoering van hogere en nieuwe belastingen, waarbij ze zich beriepen op het octrooi. Dat de planters in het algemeen evenmin een les uit de gruwelen van de opstand hadden getrokken, blijkt uit het opnieuw herhaaldelijk voorkomen van mishandeling der negers.

oorlog met Engeland. 1780-1784

De kolonie die reeds in zulk een slechte economische toestand was geraakt, werd in het laatste kwart der 18e eeuw diverse malen door vijandelijke troepen bezet. In december 1780 werd zij veroverd door de Engelsen, onder leiding van Admiraal Rodney. Samen met het reeds veroverde Essequibo en Demerary werd Berbice verenigd onder één opperbewind, dat Rodney, daartoe vanuit Engeland gemachtigd, opdroeg aan luitenant Robert Kingston.

Alle inwoners moesten de eed van trouw aan de Engelse koning afleggen, doch alle oude wetten en bepalingen bleven gehandhaafd en ieder mocht zijn particulier eigendom behouden. Ook de beide Hoven bleven onveranderd in werking, met de vroegere Nederlandse gouverneur als voorzitter.

In januari 1782 wisten de Fransen, onder leiding van graaf de Kersaint, op hun beurt de drie kolonies aan de Engelsen te ontrukken. Ook zij stelden de drie verenigde kolonies onder één gouverneur - resp. de Kersaint, de Lusignan en La Perrière. De Nederlandse ambtenaren werden, op de gouverneur na, in functie gelaten. Bij de vrede van Parijs in 1783 keerden alle oorspronkelijke Nederlandse kolonies in West-Indië aan Nederland terug.

DE OPHEFFING VAN DE SOCIËTEIT.

Gezien de zeer slechte financiële toestand van de West-Indische Compagnie aan het einde der 18e eeuw, besloten de Staten-Generaal in 1791 het octrooi niet langer te verlengen. Vier jaar later bepaalde zij tevens dat de Sociëteit van Suriname en de Directie van Berbice zouden ophouden te bestaan en dat het bestuur over deze kolonies aan de Staat zou overgaan. Alle West Indische kolonies werden onder toezicht gesteld van het daatop opgerichte "Comité tot de zaken van de koloniën en bezittingen op de kust van Guinea en in Amerika". De gouverneurs en bevelhebbers bleven in functie, maar nu in dienst van de Staat.

Bij de koloniale gezagsdragers ontstond spoedig daarop grote verwarring, toen de in Nederland uitgeroepen en met Frankrijk geallieerde Bataafse Republiek officieel de Fransen als vrienden en de naar Engeland uitgeweken in Nederland van zijn rechten vervallen verklaarde Stadhouder de Engelsen als vrienden van Nederland en zijn koloniën bestempelde. Achteraf is moeilijk na te gaan wat de drie kolonies tegenover een nieuwe aanval der Engelsen deed capituleren: militaire onmacht, Oranje-gezindheid of het eigenbelang der planters. De gouverneurs werd in elk geval, terecht of ten onrechte het laatste verweten.

Na de capitulatie (3 mei 1796) wist de gouverneur van Berbice wederom als bij vorige vreemde bezettingen was geschied, te bewerken dat in de kolonie alles op de oude voet bleef voortgaan. Uitdrukkelijk werd bepaald dat de capitulatie uitsluitend de overgave van de soevereiniteit inhield.

Bij de vrede van Amiens in 1802 keerden de kolonies weer aan Nederland terug, om in 1803, wanneer opnieuw een oorlog tussen Engeland en Frankrijk uitbreekt, ten derde male en nu voorgoed in Engelse handen over te gaan. Definitieve regeling hiervan vond plaats op de Conventie te Londen van 13 aug. 1814.

Krachtens artikel 11 van de Conventie die 12 aug. 1815 met betrekking tot de kolonie tussen Engeland en Nederland gesloten werd, kreeg de herleefde Directie 4 sociëteitsplantages, met negerslaven en verder toebehoren, terug. Van meet af aan hebben de Directeuren geprobeerd hun plantages te verkopen, hetgeen in 1821 gelukte. De 840 participanten van de Sociëteit kregen in 3 termijnen f.750 uitbetaald voor hun aandelen, waarbij inbegrepen het dividend van de opbrengst van de tussen 1815 en 1821 verkochte producten der plantages. Het kantoor in Amsterdam werd opgeheven en het personeel ontslagen. De Directie bleef echter in functie. Pas op 17 april 1848, toen alle geldelijke eisen waren verjaard, werd de vennootschap opgeheven.

II. DE ORGANISATIE VAN DE SOCIËTEIT IN NEDERLAND EN IN BERBICE

A. DE DIRECTIE IN NEDERLAND

Volgens de statuten van 1714 werd de maatschappij bestuurd door 7 Directeuren, residerende in Amsterdam; daarvan waren er 2 voormalige eigenaars, de 5 overigen werden door de hoofdparticipanten uit hun midden gekozen. Hoofdparticipant was ieder die tenminste 10 aandelen bezat. De Directeuren werden voor hun leven aangesteld. De eerste vier jaar zouden ze geen salaris ontvangen, alleen een jaarlijkse recognitie van f.200. Eventueel zou aan hen later gezamenlijk 5% van de uit te betalen dividenden worden uitgekeerd.

Het huishoudelijke reglement van de Directie van de Sociëteit, vastgelegd in de eerste vergadering van 4 oktober 1720, bepaalde o.a. dat het voorzitterschap door de Directeuren beurtelings om de 2 maanden zou worden waargenomen en dat ook het notuleren bij toerbeurt zou geschieden. Later werden een secretaris en boekhouders toegevoegd, van wie de salarissen door de Directie werd bepaald.

Kort na de oprichting van de Sociëteit werd een huis op de Singel tegenover de Lutherse kerk betrokken. Ook de publieke veilingen van de koloniale producten vonden daar plaats.

B. HET BESTUUR EN DE RECHTSPRAAK IN DE KOLONIE

De kolonie Berbice werd bestuurd door een gouverneur en een Raad van Regering. De gouverneur werd aangesteld door de Directie maar ontving zijn commissie van de Staten Generaal, in wiens handen hij ook de eed aflegde. Uiteraard was de gouverneur ondergeschikt aan de orders van de Directie. In de kolonie had hij in alle zaken, zowel politieke als militaire het hoogste gezag; doch was verplicht voor al deze zaken de Raad van Regering bijeen te roepen. De Raad van Regering, later Raad of Hof van Politie genaamd, bestond bij provisie, behalve uit de gouverneur, uit personen die door de gouverneur werden gekozen uit een dubbeltal. Deze dubbeltallen werden de eerste maal door de gezamenlijke kolonisten, daarna door de overige raadsleden opgesteld. De Raad diende de gouverneur van advies en besliste met hem bij meerderheid van stemmen. Het was de gouverneur en de Raad verboden iets te ondernemen dat tegen het octrooi of zijn artikelen inging. De criminele justitie berustte bij deze Raad van Regering, later Raad of Hof van Politie genaamd. De civiele justitie berustte bij de Raad of het Hof van (Civiele) Justitie, onder voorzitterschap van de gouverneur. Het Hof van Politie bestond uit 6 personen, waarvan er om de 2 jaar 3 aftraden. De leden werden door de gouverneur gekozen uit een dubbeltal, dat werd opgesteld door de gouverneur en de Raad van Regering. Het dubbeltal kon bestaan zowel uit leden van de Raad van Regering als uit overige kolonisten. De besluiten kwamen tot stand bij meerderheid van stemmen; bij staking der stemmen besliste de gouverneur. Van de vonnissen door het Hof van Justitie gewezen was revisie door de Staten Generaal mogelijk.

De functie van fiscaal blijkt in beide Hoven aanvankelijk ook door de gouverneur te zijn waargenomen, later door de secretaris.

De leden der Hoven werden gekozen uit de kolonisten. In de praktijk werden de directeuren en eigenaren van plantages gekozen. Het lidmaatschap mocht een gekozene niet weigeren; hij ontving echter geen salaris en pas later werden verblijfkosten vergoed. De rechtspraak, in handen van juridisch ongeschoolden, bleef uiterst gebrekkig. Herhaalde malen werden de Raden door de Directie voor onrechtvaardigheden terecht gewezen. In 't bijzonder tegenover de negers werd vaak onbillijk opgetreden. Na de gouverneur waren de belangrijkste ambtenaren de boekhouderopzichter generaal, de secretaris en de landmeter-ingenieur. De opzichter generaal, die belast was met het toezicht op de opzichters der Sociëteitsplantages, had tevens als tweede man zitting in het Hof van Politie. De zetel van het bestuur was het fort Nassau. In het stenen gebouw in het fort woonde de gouverneur, de secretaris en de officieren van de bezetting. Hier vergaderden ook de beide Hoven. De instelling dat de gouverneur 2x daags "open tafel" moest houden op kosten van de Sociëteit, werd ca. 1760 afgeschaft.

C. DE HEERSENDE GODSDIENST EN DE HOUDING TEGENOVER ANDERE GODSDIENSTEN

De heersende religie in de kolonie Berbice, was de Gereformeerde of Nederlandsch Hervormde; bovendien benoemden de Directeuren bij voorkeur contra-remonstranten tot hun dienaren. Volgens het octrooi moesten de Directeuren de kolonisten voorzien van een predikant; de onkosten hiervan werden op de kolonisten verhaald, waarvoor het zgn. kerkegeld geheven werd. Het gedrag van predikanten en gemeente bleef echter ver beneden de maat. Enige malen per jaar ging de predikant naar de Canje en de bovenloop van de Berbice om te dopen en te prediken. Evenals in de andere West-Indische kolonies was van zending onder de negers nooit sprake. Roomskatholieken konden in geen der Nederlandse kolonies regeringsfuncties bekleden of soldaat worden, omdat gevreesd werd dat zij bij een Franse of Spaanse invasie zouden overlopen naar de vijand. De in de kolonie wonende Lutheranen kregen in 1752 na veel moeite toestemming van de Directie op eigen kosten een predikant over te laten komen en een kerk te bouwen. Evenals in Essequibo, doch in tegenstelling tot Suriname werden Joden uit Berbice geweerd, behoudens een bijzondere machtiging der Directeuren. Omstreeks 1749 vestigden Hernhutters zich in de kolonie om zendingswerk onder de Indianen en negers te verrichten, zeer tegen de zin van de Directie en kolonisten. Deze verzetten zich tegen elke vorm van ontwikkeling der negers uit vrees dat dit hen opstandig zou maken. Verder waren zij er ten eerste op gespitst de goede verstandhouding met de naburige Indianen te behouden en wilde men elke vreemde inmenging vermijden die tot verkoeling daarvan zou kunnen leiden. Onder leiding van de Hernhutters ontstond de eerste Christengemeente van Indianen in de buurt van de Wironjekreek. Deze plaats noemden zij Pilgerhuth. Tijdens het negeroproer in 1763 werden de Hernhutters verdreven en kwam een einde aan de Christengemeente der Indianen.

AD. II

Wanneer de stukken in Londen, hetzij op microfilm, hetzij door middel van xeroxkopiëring, binnen het bereik van de raadpleger van het archief van de Sociëteit zullen zijn gebracht, zal gemakkelijker dieper ingegaan kunnen worden op het bestuur en de administratie zowel in Nederland als in Eerbice. Daar literatuur over deze onderwerpen, zowel als over de organisatie van het financieel beheer, vrijwel geheel ontbreekt, is daarvoor tevens een uitgebreid onderzoek der stukken zelf noodzakelijk.

GESCHIEDENIS VAN HET ARCHIEFBEHEER

Toen de kolonie Berbice in 1793 onder toezicht van het Comité werd gesteld, is het archief van de Sociëteit vermoedelijk gevolgd. In elk geval werd de herleefde Directie weer in bezit van het archief gesteld, toen zij 4 sociëteitsplantages, met negerslaven en verder toebehoren, terugkreeg, krachtens artikel 11 van de Conventie, die 12 aug. 1815 met betrekking tot de kolonie tussen Engeland en Nederland gesloten werd.

Waarschijnlijk is, na de opheffing der Sociëteit in 1848, het archief overgebracht naar het West-Indisch Slachthuis in Amsterdam.

Bij Koninklijk Besluit van 28 februari 1856 werd besloten de koloniale archieven, die tot dat tijdstip onder toezicht en beheer van het Dep. van Koloniën stonden, naar het Rijksarchief te doen overbrengen. Door deze overbrenging was de openbaarheid en toegankelijkheid van deze archieven gewaarborgd. De inventarisatie werd daarop ter hand genomen en één der ambtenaren van het Algemeen Rijksarchief Jhr. Mr. J.K. de Jonge werd speciaal met het beheer der koloniale afdeling van het Rijksarchief belast. Het lijkt waarschijnlijk dat hij die vooral in de Oost Indische archieven werkzaam is geweest, de ordening van de West Indische archieven aan een andere ambtenaar heeft overgelaten. Hiertoe zou echter uitgebreider onderzoek nodig zijn. De 19e eeuwse handgeschreven inventaris is hoogstwaarschijnlijk dezelfde die toen gemaakt werd of een afschrift daarvan.

Hoewel noch in de overeenkomst met Engeland van 13 aug. 1814, noch in de additionele artikelen die de afstand van de Nederlandse koloniën aan Engeland regelden, een bepaling omtrent de archieven voorkwam, eiste de Britse regering deze in 1817 op. De Britten, die de organisatie van de WIC niet kenden en bovendien niet wisten dat Berbice door een van de WIC onafhandelijke Directie werd bestuurd, beperkten hun eis aanvankelijk tot de archieven die zich in Zeeland bevonden; nl. afkomstig van de Kamer Zeeland van de WIC. De Nederlandse hoge ambtenaren hadden nog geen begrip van het "respect des fonds", volgens welk de archieven die in Nederland gevormd waren, daar behoorden te blijven; hetgeen het geval was voor de archieven van de besturen in Nederland over de West Indische kolonies. Voor alles wilde men echter moeilijkheden met Engeland vermijden en men besloot de Britse eis in te willigen. Dank zij een klein aantal ambtenaren dat het belang der oude archieven wèl inzag, werden enige zeer oude stukken, de notulen en de

loonadministratie behorende tot de naar Engeland overgezonden archieven van Essequibo en Demerary achter gehouden. Deze stukken bevinden zich in de 19e eeuwse handgeschreven inventaris in het Algemeen Rijksarchief.

De Britse regering was echter nog niet voldaan en bleef aandringen op de afstand van de stukken over Berbice. Zij werd verwezen naar de nu herleefde Directie. Op aansporen van het Dep. van Onderwijs, Nijverheid en Koloniën stond de Directie 71 banden aan Engeland af, zich bij haar keuze hoofdzakelijk beperkend tot de documenten die het inwendig bestuur van de kolonie betroffen.

Zowel de reeds eerder overgedragen stukken betreffende Essequibo en Demerary als deze archivalia van Berbice zijn tot een collectie verenigd en in het Public Record Office te Londen opgenomen onder C.A.116-68/136. Berbice.

De stukken betreffende Berbice, in de Collectie Verspreide West Indische stukken, zijn reeds in déze inventaris verwerkt. De stukken in het Public Record Office, voor zover zij Berbice betreffen, zijn januari-februari 1970 aldaar beschreven en deze beschrijvingen zijn op grond van het herkomstbeginsel in deze inventaris ingevoegd. Het inventarisnummer geldend op het P.R.O., CO 116 - ... is steeds in de marge vermeld. Hopenlijk komt het eens zover dat van de te Londen berustende stukken foto- of xeroxkopieën zullen worden vervaardigd, hetgeen de reeds gespendeerde kosten alleszins zal billijken. In het geval van xeroxkopieën dienen deze op de plaats van de originelen in het archief te worden geplaatst.

Bij Koninklijk Besluit van 28 februari 1856 werd besloten de koloniale archieven, die tot dat tijdstip onder toezicht en beheer van het Dep. van Koloniën stonden, naar het Rijksarchief te doen overbrengen.

Het archief is bij Koninklijk Besluit of ministeriële beschikking overgebracht.

Inhoud en structuur van het archief***VERANTWOORDING VAN DE BEWERKING***

De stukken betreffende Berbice, in de Collectie Verspreide West Indische stukken, zijn reeds in déze inventaris verwerkt.

De stukken in het Public Record Office, voor zover zij Berbice betreffen, zijn januari-februari 1970 aldaar beschreven en deze beschrijvingen zijn op grond van het herkomstbeginsel in deze inventaris ingevoegd. Hopenlijk komt het eens zover dat van de te Londen berustende stukken foto- of xeroxcopieën zullen worden vervaardigd, hetgeen de reeds gespendeerde kosten alleszins zal billijken. In het geval van xeroxcopieën dienen deze op de plaats van de originelen in het archief te worden geplaatst.

Verwant materiaal

BESCHIKBAARHEID VAN KOPIEËN

Inventarisnummers van dit archief zijn niet in kopievorm beschikbaar

AFGESCEIDEN ARCHIEFMATERIAAL

Een deel van het archief is in de negentiende eeuw afgescheiden en overgedragen aan Engeland, als nieuwe bezitter van de kolonie. Zie hiervoor: Geschiedenis van het archiefbeheer. Deze stukken zijn thans raadpleegbaar op The National Archives (voorheen Public Record Office) te Londen als Colonial Office (CO) 116 / 68-136 Berbice.

De afscheiden stukken zijn opgenomen in de door mw. J. van der Vlis-Ruseler geschreven inventaris van de Sociëteit van Berbice, welke in 1971 gereed kwam. De beschrijvingen zijn gehandhaafd, doch omdat de stukken niet op het Nationaal Archief kunnen worden aangevraagd, zijn de aanvraagnummers vervangen door zg. blanco nummers (---). In de toelichting onder de beschrijving wordt het aanvraagnummer op The National Archives vermeld.

Het betreft de volgende nummers:

Vervallen nummer	Aanvraagnummer op TNA
201-208	CO 116 / 128-135
209-218	CO 116 / 118-127
220-221	CO 116 / 68-69
243-245	CO 116 / 70-72
322-325	CO 116 / 80-83
330	CO 116 / 73
331	CO 116 / 76
332	CO 116 / 79
333	CO 116 / 75
334	CO 116 / 74
336	CO 116 / 77
337	CO 116 / 78
341	CO 116 / 136
346-358	CO 116 / 106-117
364	CO 116 / 105
373-375	CO 116 / 102-104
377-393	CO 116 / 84-100
394	CO 116 / 101

VERWANTE ARCHIEVEN

De gebruiker zij nog gewezen op de aanwezigheid van stukken betreffende Hendrik Willem Bentinck, gouverneur van Berbice in het huisarchief van het kasteel Middachten, te raadplegen op het Rijksarchief in Gelderland te Arnhem, o.a. de nummers 639 G, 645 en 650 B, C en D. van de voorlopige inventaris.

BESCHRIJVING VAN DE SERIES EN ARCHIEFBESTANDDELEN

I STUKKEN VAN ALGEMENE AARD

A RESOLUTIES

- 1-12** Registers van de minuut-notulen van de Directie.
1749 april 24 - 1793 oktober 28 1 pak, 11 delen
In de nrs. 3, 4 en 5 zet de tekst van de notulen van de laatste vergadering zich voort in het volgende deel.
- 1** 1749 april 24 - 1753 december 18
 - 2** 1753 december 27 - 1759 december 5
 - 3** 1759 januari 4 - 1762 juli 8
 - 4** 1762 juli 8 - 1765 november 27
 - 5** 1765 november 27 - 1771 augustus 13
 - 6** 1771 augustus 13 - 1778 april 4
 - 7** 1778 mei 4 - 1786 december 20
 - 8** 1787 februari 28 - 1787 december 10
 - 9** 1788 januari 16 - 1788 december 17
 - 10** 1789 april 20 - 1789 december 30
 - 11** 1790 maart 24 - 1791 november 16
 - 12** 1792 januari 9 - 1793 oktober 28
- 13-23** Resolutieboeken der Directie. Genummerd 1 - 10.
1720 oktober 4 - 1795 oktober 23 11 dele
De nrs. 22 en 23 zijn gelijklopende exemplaren.
- 13** "No. 1" 1720 oktober 4 - 1736 december 3
 - 14** "No. 2" 1737 januari 4 - 1741 december 11
 - 15** "No. 3" 1742 februari 5 - 1748 december 28
 - 16** "No. 4" 1749 februari 24 - 1755 december 29
 - 17** "No. 5" 1756 januari 5 - 1762 juli 8
De tekst van de resoluties van 1762 juli 8 zetten zich voort in nr. 18.
 - 18** "No. 6" 1762 juli 8 - 1768 augustus 1
 - 19** "No. 7" 1768 augustus 4 - 1776 april 4
Met 2 losse indices.
 - 20** "No. 8" 1776 april 17 - 1785 juni 22
Met 1 losse bijlage.
 - 21** "No. 9" 1785 juli 6 - 1791 april 6
Met losse index.
 - 22** "No. 10" 1791 oktober 19 - 1795 oktober 23
Met losse index.
 - 23** 1791 oktober 19 - 1795 oktober 23
- 24-30** Klappers op de namen en zaken in de Resolutieboeken van ("No. 1" - "No. 6")
1720 oktober 4 - 1768 augustus 1 6 delen 1 omslag

De nrs. 25 en 86 gelijkkluidende exemplaren.

- 24** Bij "No. 1" 1720 oktober 4 - 1736 december 3
- 25** Bij "No. 2" 1737 januari 4 - 1741 december 11
- 26** 1737 januari 4 - 1741 december 11, 1 omslag
- 27** Bij "No. 3" 1742 februari 5 - 1748 december 28
- 28** Bij "No. 4" 1749 februari 24 - 1755 december 29
- 29** Bij "No. 5" 1756 januari 5 - 1762 juli 8
- 30** Bij "No. 6" 1762 juli 8 - 1768 augustus 1

31-48

Bijlagen bij de Resoluties, bevattende rekwesten, borgtochten, cognossementen, kwitanties, meetcedulen van schepen e.a.; gedeeltelijk met tafels of indices.

1720 - 1795

18 banden

- 31** 1708 april 20 - 1736 oktober 25
Met tafel.
- 32** 1737 januari 10 - 1740 april
Met tafel.
- 33** 1742 maart - 1746 juli
Met index.
- 34** 1747 februari - 1749 december
Met index.
- 35** 1750 - januari - 1752 december
Met index.
- 36** 1753 januari - 1759 september
Met index.
- 37** 1759 mei - 1764 december
Met index.
- 38** 1763 - 1765
- 39** 1765 december - 1768 augustus
Met index.
- 40** 1768 - augustus - 1770 mei
- 41** 1770 mei - 1772 november
Met index.
- 42** 1772 december - 1775 april
Met index.
- 43** 1775 januari - 1777 september
Met index.
- 44** 1777 juni - 1778 juni
Met index.
- 45** 1778 juni - 1784 augustus
Met index.
- 46** 1784 april - 1788 september
Met index.
- 47** 1788 november - 1792 mei
Met index.
- 48** 1792 april - 1796 februari
Met index.

B MINUTEN VAN UITGAANDE STUKKEN

49

Missive van de Directie van de Staten-Generaal, waarin de eerste

op verzoek van de laatsten de toestand in de kolonie Berbice in het jaar 1763 uiteengezetten. Met bijlagen. Afschrift.
1763 augustus 17 1 deel

50 Missive van de Directie van Berbice aan de Staten-Generaal, vergezeld van een aan haar zelf gerichte brief van de Gouverneur-Generaal Koppiers, beiden met betrekking tot de wreedheden aan slaven in Berbice door hun meesters begaan, betreffende extract-resoluties der Staten van Holland.
1780 juli 12 - 1784 juli 9 1 katern

51 Minuut-notulen van de directie en minuten van uitgaande brieven, overgezonden naar Berbice.
1742 - 1744 1 pak

52-55 Registers van uitgaande brieven van de Directie aan diverse personen in de kolonie.
1720 december - 1795 juli 4 delen

52 1720 december - 1735 april

53 1735 april - 1746 november

54 1747 januari - 1758 december

Met index.

55 1758 januari - 1795 juli

Met index.

C INGEKOMEN STUKKEN

A UIT NEDERLAND

446 Octrooi van de Staten van Holland waarin wordt bepaald dat er geen beslag gelegd kan worden op gages en maandgelden van dienaren van de Sociëteit die in het buitenland verblijven.
1752 januari 21. 1 charter

56 Rekwest van de Directie van de Sociëteit van Suriname aan de Directie van de Sociëteit van Berbice betreffende de financiële vorderingen van eerstgenoemde wegens de in 1763 verleende hulp bij de slavenoproer in Berbice. Met bijlagen.
1763-1764 1 bundel

57 Missiven en extracten uit het register der resoluties van de Staten-Generaal, de Staten van Holland, Gecommitteerde Raden van Holland en de Prins van Oranje, gericht aan de Directie.
1778 augustus - 1794 december. 1 band

58 Extracten uit het register der resoluties van de Staten-Generaal, met begeleidend schrijven aan de Directie te Amsterdam.
1794 en 1795

- 59** Rapport van gecommitteerden uit het Comité tot de zaken der koloniën en bezittingen van de Bataafse Republiek te Amsterdam en op de kust van Guinea over de toestand van het kantoor van de Directie van de kolonie Berbice. Met bijlagen.
1796 juni 10 1 pak

B UIT DE KOLONIE

1 ALGEMEEN

- 60** Register van brieven ontvangen door de Directie te Amsterdam uit de kolonie Berbice.
1760 - 1762 1 deel 7 stukke
- 61-66** Missiven van ambtenaren en instellingen uit Berbice, met bijlagen, aan de Directie in Amsterdam.
1726 - 1736 6 pakken
- 61** 1726 - 1727
62 1727 - 1729
Met enige oudere stukken.
63 1734 - 1736
64 1734 - 1736
65 1735 en 1736
66 1735 en 1736
- 67-191** Missiven, met bijlagen, van ambtenaren in Berbice, aan de Directie van de Sociëteit in Amsterdam. Met indexen van 1746 - 1760, de rest met inhoudsopgaven.
125 banden

Ten behoeve van de gebruiker dient een uiteenzetting te worden gegeven over de samenstelling van de serie "Missiven van ambtenaren en instellingen uit Berbice, met bijlagen, aan de Directie in Amsterdam", waarover de inhoud van deze banden in de inventaris niet in bijzonderheden wordt getreden (inv.nrs. 67-191.)

Hierin treffen we doorgaans in elke band een brief of brieven aan, gericht tot de Directie in Nederland, van de gouverneur, de opzichter-generaal, de secretaris-fiscaal, de ingenieur-majoor en de boekhouder der gages. Voorts de notulen van Gouverneur en Raden en de requesten aan deze gericht. De directiedienaren waren gewoon de Directie in Nederland zo nauwkeurig mogelijk van hun handelingen op de hoogte te stellen en deze met nader cijfermateriaal toe te lichten. Periodiek keren al deze specificaties terug: per jaar, per maand of voor een willekeuriger periode, bepaald door de vertrekdatum van de respectieve schepen naar patria.

In de banden bevinden zich:

- allerlei financiële bescheiden, ten gunste of ten laste van de Directie o.a. de verrekening der gages, lijsten van de opbrengst van hoofdgeld, waaggeld, lastgeld, later ook vendugeld, plantagegeld etc.
- de verantwoording door de plantage opzichters en de inventarissen van de opzichter-generaal.
- alle papieren die samenhangen met de bevrachting der schepen.
- lijsten van aanvraag en ontvangst van goederen en levensmiddelen door de kolonisten in Nederland besteld; afzonderlijke lijsten voor

medicamenten en instrumenten. Daarnaast zond men vanuit de kolonie de Directie in Nederland op gezette tijden lijsten die de voorraden in de scheepstuigerij, de smidswinkel, de kuiperij en het broodhuis vermeldden.

- lijsten van het kerkegeld.
- Aan het eind van een band werden de zgn. "Plantersbrieven" gericht aan de Directie ingebonden.

De in de inventaris gegeven data zijn genomen uit de tafels die zich in de banden bevinden. In de nrs. 92-129 bevinden zich geen tafels en kon alleen het jaar van aankomst van de stukken in Nederland meegedeeld worden; deze ontvangstdata zijn genomen van de ruggen van de oude boekbanden die doorgaans thans nog los in de banden liggen. Vanaf het jaar 1775 (inv.nr. 157) was het dankszij uitstekend gespecificeerde tafels mogelijk, de data van de bijlagen van de data van de hoofdcorrespondentie af te scheiden. Men zij er echter op bedacht dat vele bijlagen in de tafel niet gedateerd zijn en niet in bovengenoemd systeem zijn verwerkt, zodat zich ook bijlagen van een oudere dan de aangegeven datum in een band kunnen bevinden. Bovendien zijn de in de tafel vermelde data soms einddata bv. van een rekening die over een aantal jaren loopt, de verzenddatum van lijsten met gegevens over meerdere jaren of de datum van het plaatsen van de handtekening door de verantwoordelijke persoon, lange tijd nadat de lijsten door klerken zijn opgesteld.

- 67** 1736 januari - 1737 januari
- 68** 1736 september - 1737 februari
- 69** 1737 februari - 1737 augustus
- 70** 1737 juli - 1737 december
- 71** 1737 april - 1738 juni
- 72** 1738 juni - 1738 oktober
- 73** 1738 mei - 1739 januari
- 74** 1738 juni - 1739 mei
- 75** 1736 november - 1739 september
- 76** 1739 januari - 1739 november
- 77** 1738 juli - 1740 mei
- 78** 1739 januari - 1740 september
- 79** 1740 juli - 1741 augustus
- 80** 1740 maart - 1741 mei
- 81** 1741 april - 1741 juli
- 82** 1741 juli - 1742 februari
- 83** 1741 oktober - 1742 september
- 84** 1742 januari - 1743 januari
- 85** 1742 juli - 1743 februari
- 86** 1743 maart - 1744 januari
- 87** 1743 november - 1744 juni
- 88** 1743 oktober - 1745 januari
- 89** 1744 januari - 1745 juni
- 90** 1744 mei - 1745 augustus
- 91** 1745 april - 1745 december
Index en onvolledige tafel.
- 92** Overgekomen in: 1746
- 93** Overgekomen in: 1746
- 94** Overgekomen in: 1746 en 1747
Onvolledige index.
- 95** Overgekomen in: 1747

96	Overgekomen in: 1748
97	Overgekomen in: 1748
98	Overgekomen in: 1749
99	Overgekomen in: 1749
100	Overgekomen in: 1746
101	Overgekomen in: 1750
102	Overgekomen in: 1750
103	Overgekomen in: 1750
104	Overgekomen in: 1750
105	Overgekomen in: 1750
106	Overgekomen in: 1750
107	Overgekomen in: 1751
108	Overgekomen in: 1751
109	Overgekomen in: 1751
110	Overgekomen in: 1751 In inv. Nr. 109.
111	Overgekomen in: 1752
112	Overgekomen in: 1752
113	Overgekomen in: 1752
114	Overgekomen in: 1752
115	Overgekomen in: 1753
116	Overgekomen in: 1753
117	Overgekomen in: 1753
118	Overgekomen in: 1754
119	Overgekomen in: 1754
120	Overgekomen in: 1754
121	Overgekomen in: 1754
122	Overgekomen in: 1755
123	Overgekomen in: 1756
124	Overgekomen in: 1756 Met 2 losse bijlagen.
125	Overgekomen in: 1757
126	Overgekomen in: 1757
127	Overgekomen in: 1758
128	Overgekomen in: 1758
129	Overgekomen in: 1760
130	1760 juli - 1761 april
131	1761 augustus - 1762 maart
132	1762 augustus - 1762 juli
133	1762 maart - 1763 februari
134	1763 februari - 1764 april 2 bijlagen van 1747 en 1748.
135	1763 maart - 1764 december
136	1764 april - 1765 juli
137	1765 maart - 1765 juni
138	1765 juli - 1766 mei
139	1766 april - 1766 oktober
140	1766 november - 1767 mei
141	1767 april - 1767 september

142	1767 augustus - 1768 april
143	1768 januari - 1768 augustus
144	1768 juli - 1769 maart
145	1769 april - 1769 september
146	1769 augustus - 1770 maart
147	1770 maart - 1770 november
148	1770 oktober - 1771 mei
149	1771 juni - 1772 februari
150	1772 maart - 1772 juli
151	1772 april - 1773 maart
152	1773 april - 1773 juni
153	1773 juli - 1773 oktober
154	1773 november - 1774 april
155	1774 mei - 1774 november
156	1774 december - 1775 juli
157	1775 april - 1775 oktober
158	1775 juli - 1776 april
159	1776 juni - 1776 september
160	1776 november - 1777 april
161	1777 mei - 1777 augustus
162	1777 oktober - 1778 april
163	1778 maart - 1778 juli
164	1778 juli - 1779 maart
165	1779 januari - 1779 november
166	1779 september - 1780 juli
167	1780 september - 1784 april
168	1784 maart - 1784 augustus
169	1784 juni - 1784 augustus
170	1784 juli - 1785 april
171	1785 maart - 1785 juli
172	1785 juli - 1786 mei
173	1786 juni - 1786 december
174	1787 april - 1787 augustus
175	1786 oktober - 1787 maart
176	1787 september - 1788 mei
177	1788 juli - 1788 november
178	1788 april - 1789 april
179	1789 januari - 1789 september
180	1789 februari - 1790 februari
181	1790 maart - 1790 september
182	1790 augustus - 1791 maart
183	1790 oktober - 1791 juli
184	1791 juli - 1792 maart
185	1791 oktober - 1793 januari
186	1792 februari - 1794 februari
187	1793 maart - 1794 mei
188	1793 april - 1794 januari
189	1793 september - 1794 mei
190	1794 april - 1794 september

No. 1: blanco couvert, zonder brief, waarschijnlijk van de gouverneur.

191 1794 september - 1795 september

192-200 Duplicaten van missiven, met enkele bijlagen, van ambtenaren en instellingen in Berbice, aan de Directie in Amsterdam.
1764 oktober - 1794 mei 9 banden

192 1764 oktober - 1766 november
één wet 1770.

193 1766 oktober - 1768 augustus

194 1768 augustus - 1771 mei

195 1769 april - 1773 februari

196 1773 maart - 1775 september
met 3 losse bijlagen.

197 1775 december - 1778 mei

198 1778 juli - 1785 maart

199 1785 maart - 1789 mei

200 1788 juli - 1794 mei

--- Lijsten houdende specificatie van belastinggelden, tevens statistische gegevens met betrekking tot het bezit der Directie, etc.
1765 - 1794 8 banden, 1 katern

De serie lijsten houdende specificatie van belastinggelden (inv.nrs. 201-208) is vanwege het accent dat bij deze stukken ligt op het bezit der Directie onder het algemene gedeelte opgenomen.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nrs. 201-208.

In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/128-135.

--- 1756 december 31 - 1771 juni 26

Met 2 oudere bijlagen.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 201.

--- 1771 januari 1 - 1774 juli 5

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 202.

--- 1773 december 17 - 1777 maart 6

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 203.

--- 1776 september 24 - 1779 maart 26, 1 band 1 katern

Met losse bijlage.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 204.

--- 1779 april 10 - 1786 mei 8

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 205.

--- 1786 juni 20 - 1790 september 27

Met 2 oudere bijlagen van 1774 en één losse bijlage.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 206.

--- 1790 december 31 - 1793 juli 12

Met 2 losse bijlagen.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 207.

--- 1793 december 31 - 1794 april 1

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 208.

--- Lijsten, houdende statistische gegevens met betrekking tot het bezit der Directie aan soldaten, slaven, gebouwen etc. en voorts brieven, rapporten en instructies. Duplicaten en afschriften.

1763 - 1795

10 banden

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nrs. 209-218.

In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/118-127.

- **1763 maart 1 - 1766 september 23**
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 209.
- **1766 april 21 - 1770 december 31**
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 210.
- **1771 september 1 - 1774 juli 5**
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 211.
- **1774 maart 26 - 1776 april 28**
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 212.
- **1775 december 31 - 1778 februari 22**
Met één oudere bijlage van 1771.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 213.
- **1777 oktober 11 - 1780 april 1**
Met één oudere bijlage van 1775.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 214.
- **1779 juni 25 - 1785 juli 4**
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 215.
- **1784 december 31 - 1789 september 26**
Met één oudere bijlage van 1781.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 216.
- **1789 oktober 9 - 1791 mei 25, 1 band, 1 katern**
Met één oudere bijlage van 1787 en een losse bijlage.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 217.
- **1790 september 27 - 1795 maart 17**
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 218.

219

Register van plakكاتen, bekendmakingen, instructies, reglementen etc. In de kolonie afgekondigd. Met onvolledige tafel.

1681 - 1792

1 deel

Registers van plakكاتen, bekendmakingen, instructies, reglementen etc. in de kolonie afgekondigd.

1681 - 1794

2 delen

Nr 220 en pag. 1 - 98 van nr. 221 zijn gelijkloidend met 219.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nrs. 220-221.

In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/68 en 69.

- **1681 - 1784**
Met onvolledige tafel.
De vijf laatste pagina's zijn verkeerd gebonden en behoren in inv. Nr. 342 resp. Na pagina 110, 24 en 32.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 220.
- **1785 - 1794**
Met tafel.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 221.

222

Ordonnanties uitgevaardigd door de Gouverneur-Generaal en Raden.

1759 - 1762

1 omslag

- 223** Memorie over de toestand van de kolonie Berbice en richtlijnen om haar tot bloei te brengen, opgesteld door de (oud-) gouverneur J.F. Colier, met begeleidend schrijven van laatstgenoemde aan de Directie van Berbice.
1757 januari 8 2 katern
- 224** Rapport betreffende de plannen omtrent de gebouwen in de nieuwe stad Amsterdam in Berbice, opgesteld door Jan van Schoonenbeek. Met bijlage.
1791 2 stukken
- 225** Memorie inzake het eindontwerp van de nieuwbouw der gouvernementkantoren in de kolonie Berbice.
Ongedateerd 2 katernen
Twee gelijkkluidende exemplaren.

2 MILITAIRE ZAKEN.

A Oproer 1763.

- 226** Dagregister gehouden door de Gouverneur-Generaal W.S. van Hogenheim te Rio de Bervice gedurende de slavenopstand aldaar, waarvan een copie aan de Directie werd gezonden.
1763 februari 28 - 1765 december 31 1 deel
- 227** Stukken betreffende de slavenoproer en troepenzzendingen vanuit Nederland naar Berbice.
1763 - 1764 1 bundel

B Defensie (algemeen).

- 228** Memorie betreffende de noodzaak van de vestiging van vaste posten ter beveiliging van de kolonie Berbice in vreedstijd en betreffende het aantal troepen dat daar gestationeerd dient te worden, opgesteld door kolonel De Salve en Majoor-ingenieur De Veye. Afschrift.
1764 april 6 1 stuk
- 229** Memories betreffende de aanleg van vaste posten in de kolonie Berbice in plaats van de provisionele aarden redoutes, opgesteld door F.J. De Veye.
1764 juni 1 katern
Met plattegronden, kaart en dwarsdoorsnede.
- 230** Memories en nadere specificatie betreffende de bouw van een nieuw hoofdfort bij het voormalig Fort Nassau, opgesteld door F. J. De Veye. Afschriften.
1764, 1765 en 1767 3 katernen

- 231** Memorie betreffende informatie over bouw materiaal, werktuigen en vaklieden voorhanden in de kolonie Berbice, opgesteld door de majoor-ingenieur F.J. de Veye.
1766 december 11. 1 stuk
- 232** Memorie, betreffende de fortificatie van de kolonie Berbice, opgesteld door de ingenieur J. Pierlinck te 's-Gravenhage. Afschrift.
1766 juni 27 1 katern
- 233** Memorie betreffende nadere projecten voor de bouw van redoutes ter beveiliging van de kolonie Berbice, alsmede de daarvoor benodigde materialen.
1766 december 11 1 katern
- 234** Rekwesten van J.G. d'Arnoud aan de Directie van Berbice naar aanleiding van het bouwen van een fort in genoemde kolonie. Met bijlagen.
Ongedateerd. 4 stukken
- 235** Memorie van Pieter Pama en andere eigenaren van plantages en belanghebbenden in de kolonie Berbice aan de Staten-Generaal gericht, houdende het verzoek de Directie van genoemde kolonie te manen de bij Resolutie van Hunne Hoogmogenden van 1 april 1774 bevolen maatregelen ter beveiliging van de kolonie zonder langer uitstel uit te voeren. Afschrift. Met bijlagen en begeleidend schrijven.
1774 1 deel
- 236** Memorie van Jean Joly en andere plantage-eigenaren in de kolonie Berbice aan de Staten-Generaal, met het verzoek tot behoud van de hun bij het octrooi verleende rechten en tot herstel van de inbreuken door de Directie van de Sociëteit daarop gemaakt. Met bijlagen en begeleidend schrijven.
1776 juli 26 2 katernen
Hierbij bevindt zich een memorie "Berbice", aan de Staten-Generaal, opgesteld door de Directie van de Sociëteit (naar aanleiding van bovengenoemde memorie van Joly). d.d. 26 juli 1776.

C Oorlog met Engeland 1780 - 1784.

- 237** Stukken betreffende financiële kwesties, ontstaan toen de kolonie Berbice in 1780 door de Engelsen werd vernield.
1780 - 1782 5 stukken
- 238** Rapport door de majoor A. Hamell voor de Directie van Berbice naar aanleiding van het voorgevallene bij de overgave van genoemde kolonie aan de Engelsen op 13 maart 1781. Met bijlagen.

Ongedateerd. 1 katern

239 Rapport door de sergeant Carl Friedelat van Trotzendorf naar aanleiding van de overgave van de kolonie Berbice aan de Engelsen. Met vertaling.
1781 maart 19 - 20 2 stukken

240 Extract-resolutie van het Hof van Politie en Criminele Justitie van Berbice, betreffende de onderhandelingen met de luitenant-kolonel Robert Kingston (voorlopig gouverneur van de kolonie) over de overgave der kolonie aan Engeland.
1781 december 12 1 stuk

241 Lijsten, houdende specificaties van goederen en schepen door de Engelsen bij hun aanval op Berbice in maart 1781 geconfisceerd.
1782 - 1783 10 stukken

242 Proces-verbaal door de secretaris van de extra-ordinaire vergadering van het Hof van Politie en Criminele Justitie van 27 april 1782, onder voorzitterschap van de Franse gouverneur Jacques Luke de Fagen 1782 april 29.
1782 1 katern, 1 stuk
Met extract-resoluties van het genoemde Hof d.d. 27 april 1782 en 22 mei 1782.

3 STUKKEN BETREFFENDE DIRECTIEDIENAREN.

--- Registers van door de Directie opgestelde instructies voor Directiedienaren, formulieren voor de eedsaflegging en missiven gericht aan de Staten-Generaal met betrekking tot de benoeming van respectieve gouverneurs en de commissies van de laatste door de Staten-Generaal.
1733 - 1778 3 delen

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nrs. 243-245.

In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/70-72.

--- 1733 - ca. 1765

1. Soms uitsluitend verwijzingen naar de Resolutieboeken.
2. Zie opmerking bij inv. Nr. 220.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 243.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/70.

--- Ca. 1765 - ca. 1778

Met tafel.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 244.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/71.

--- Ca. 1765 - ca. 1778

Met tafel.

Waarschijnlijk een herschrijving en tegelijkertijd aanvulling op de in inv. Nr. 244 genoemde instructies etc.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 245.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/72.

- 246** Grootboek van afgesloten soldijrekeningen en allerhande verrekeringen ten bate of ten laste van de Directiedienaren. 1720 maart 16 1 deel
- 247-293** Soldijboeken in de vorm van een journaal, met daarin tevens allerhande verrekeringen ten bate of ten laste van de Directiedienaren; vergezeld van een grootboek. Met indices op de (voor-) namen. (vóór het grootboek!) 1720 maart 16 - 1793 december 31 46 delen, 1 katern
- 247** 1720 maart 17 - 1721 mei 31
- 248** 1721 juni 30 - 1722 april 13
- 249** 1722 april 30 - 1723 april 2
- 250** 1723 april 20 - 1724 juni 14
- 251** 1724 juni 15 - 1725 augustus 10
- 252** 1725 augustus 17 - 1726 maart 31
- Index achterin!
- 253** 1726 april 1 - 1727 maart 31
- 254** 1727 april 1 - 1728 maart 31
- 255** 1728 april 1 - 1729 maart 31
- 256** 1729 april 1 - 1730 maart 31
- 257** 1730 april 1 - 1731 maart 31
- 258** 1731 april - 1732 maart 31
- 259** 1732 april - 1733 maart 31
- 260** 1733 april - 1734 maart 31
- 261** 1734 april - 1735 maart 31
- Met losse bijlage.
- 262** 1735 april - 1736 maart 31
- 263** 1736 april - 1737 maart 31
- 264** 1737 april - 1738 maart 31
- 265** 1738 april - 1739 maart 31
- 266** 1739 april - 1740 maart 31
- 267** 1740 april - 1741 maart 31
- 268** 1741 april - 1742 maart 31
- 269** 1742 april - 1743 maart 31
- 270** 1743 april - 1744 maart 31
- 271** 1744 april - 1745 maart 31
- 272** 1745 april - 1746 maart 31
- 273** 1746 april - 1747 maart 31
- 274** 1746 april - 1746 december 31
- Gelijkluidend met inv. Nr. 194.
- 275** 1747 januari - 1748 januari
- Deels gelijkluidend met inv. Nr. 197.
- 276** 1747
- Grootboek en index ontbreken.
- 277** 1747
- 278** 1748 februari 23 - 1749 juli 21
- 279** 1749
- 280** 1750 februari 26 - 1750 december 31
- 281** 1751 maart 31 - 1751 december 31

282	1752 januari 30 - 1752 december 31
283	1753 januari 20 - 1753 december 31
284	1754 januari 8 - 1754 december 31
	Index ontbreekt.
285	1755 februari 10 - 1755 december 31
286	1756 januari 23 - 1756 december 31
287	1757
288	1758 januari 13 - 1758 december 30
289	1759
290	1760 januari 15 - 1760 december 31
291	1761 januari 8 - 1761 december 31
292	1762 januari 9 - 1763 april 28
293	1763 maart 1 - 1764 december 31
	Index ontbreekt.

294-321 Grootboeken. Met indices.

1763 maart - 1793

28 delen

294	1765
295	1766
296	1767
297	1768
298	1769
	Met losse bijlage.
299	1770
300	1771
301	1772
302	1773
303	1774
304	1775
305	1776
306	1777
307	1778
308	1779
309	1780
310	1781
	Met losse bijlage.
311	1782
312	1784
313	1785
314	1786
315	1787
316	1788
317	1789
318	1790
319	1791
	Met losse bijlage.
320	1792
321	1793
	Met losse bijlage.

- Kerkelijke rekeningen.
1737 - 1758 5 delen
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nrs. 322-325.
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/80-83.
- 1737 - 1748, 2 delen
Tot en met 1746 twee identieke exemplaren. Eén exemplaar sterk geschonden; hierin ontbreekt de periode 1746 - 1748.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 322.
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/80.
- 1756, 1 deel
Met index.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 323.
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/81.
- 1757, 1 deel
Met index.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 324.
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/82.
- 1758, 1 deel
Met 1 losse bijlage en index.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 325.
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/83.
- 326** Rekwest van S.N. Schneider aan J. Volkmar, boekhouder van de Directie van Berbice, in verband met zijn gage.
1784 maart 17
- 4 PLANTAGEBEHEER.**
- 327** Register van vrijbrieven. Met losse bijlage.
1735 augustus - 1761 januari 1 deel, 1 katern
- 328** Register van brieven van de oprichter-generaal aan diverse personen. Met index.
1749 oktober 1 - 1762 december 1 deel
- 329** Lijst bevattende de uitwerking van enige vraagstukken door Philippus Marcus Osterlin aan Pierre Melhet voorgelegd bij diens examen voor landmeter.
1752 augustus 23 1 katern

- Acten van gunningen door de Directie of de gouverneur verleend.
1733 - 1761 1 band, 1 deel
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nrs. 330-331.
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/73 en 76.
- Met losse bijlagen en zeer onvolledige index op de
voornamen der planters. 1733 - 1755, 1 band
Hierin ook enige akten van metingen van aug. 1737.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 330.
- Afschriften. 1753 maart 23 - 1761 september 23, 1
deel
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 331.
- Grondbrieven, afgegeven door Gouverneur en Raden op vertoon
van een akte van gunning, verstrekt zowel door de Directie als
door gouverneur en Raden, voor een bestaande plantage of een
bepaald stuk grond. Met tafel.
1738 juni 3 - 1763 januari 31 1 band
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 332
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/79.
- Grondbrieven, afgegeven door de gouverneur op vertoon van een
akte van gunning, zowel door de Directie als door de gouverneur
zelf verleend aan vrije planters én akten van metingen van de op
dusdanige wijze verworven erven. Afschriften.
1738 december 29 - 1740 november 11 1 band
De akte van gunning is te vinden in inv. Nr. 332. Wschl. aangelegd als controle
op de plantage-administratie.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 333
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/75.
- 335, ---** Akten van metingen van uitgegeven landen, door de landmeter-
ingenieur in de kolonie Berbice. Afschriften. Met tafel.
1736 - 1773 3 banden
- 1736 augustus 31 - 1753 maart 24 Met losse bijlage
van 1752 en een index op de plantagenamen.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 334.
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend
op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van
het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/74.
- 335** 1755 oktober - 1763 januari Met tafel.
--- Met index op de namen van de plantages en de
voornamen van de eigenaren. 1756 - 1773
Meest gronden van vrije planters betreffend, zowel oude als pas
ontgonnen gronden. Bij vrijwel elke akte bevindt zich een kaart.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 336.

In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/77.

- Hypotheekakten, gepasseerd voor Gouverneur en Raden. Met losse bijlage.
1737 februari 15 - 1763 januari 31 1 band
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 337.
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/78.
- 338** Rekening-courant van de 2 1/2 vendugeld op de verkochte goederen en slaven, geheven door de Directie. Met kwitanties.
1760 2 stukken
- 339-340** Registratie van de venduties bestaande uit goederen afkomstig uit boedels enerzijds en scheepsladingen slaven en consumptiegoederen anderzijds, met vermelding van namen der kopers en prijzen der goederen.
1760 en 1767 2 delen
339 1760
340 1767
- Grootboek der geconsigneerde penningen ter secretarie in de kolonie Berbice. Met index.
1765 januari 1 - 1789 augustus 28 1 deel
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 341.
In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/136.
- 342** Maandstaten inzake het beheer van de plantages "De Dageraad", "De Dankbaarheid", "Johanna" en "Santvoort".
1792 augustus - 1794 februari 1 pak
- 343** Lijst, houdende opgave van de slaven boven de vijf jaar toebehorende aan de vrijlieden in de kolonie Berbice.
Eind 18e eeuw. 1 katern
- 344** Beschrijving in de Franse taal van de kolonie Berbice, in 't bijzonder over het beheer van plantages.
18e eeuw. 1 stuk
- 345** Lijst, houdende opgave van het materiaal dat nodig zal zijn voor de aanleg van zekere sluis. Ongedateerd.
1 stuk

5 JUSTITIE.

- div.nrs.** Notulen van het Hof van Politie en Criminele Justitie en van het Hof van Civiele Justitie, met bijlagen. Gesigioneerde duplicaten en afschriften.
1764 - 1794 14 banden
Hierin lijsten van overledenen, regimenten en zgn. kolonieboekjes, met de inwoners hun bezit en/of beroep.
De nrs. 346, 348-359 zijn vervallen. Deze zijn in de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.
Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/106-117.
- 1764 december 11 - 1766 januari 10
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 346.
 - 347** 1766 april 7 - 1768 april 18
 - 1768 juni 13 - 1770 januari 10
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 348.
 - 1769 oktober 9 - 1773 januari 13
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 349.
 - 1773 juni 16 - 1774 juli 21
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 350.
 - 1774 oktober 3 - 1776 januari 10
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 351.
 - 1776 april 15 - 1777 oktober 8
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 352.
 - 1778 februari 4 - 1779 oktober 13
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 353.
 - 1779 juli 26 - 1784 oktober 4
Met losse bijlage.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 354.
 - 1785 januari 4 - 1786 augustus 16
Met losse bijlage.
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 355.
 - 1786 april 10 - 1789 april 6
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 356.
 - 1789 juli 6 - 1791 mei 4
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 357.
 - 1791 juli 4 - 1792 juli 4
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 358.
 - 359** 1792 oktober 1 - 1794 maart 4
- 360-363** Bijlagen bij de notulen van het Hof van Politie en Criminele Justitie.
1735 - 1790 4 pakken
- 360** 1735 - 1757
 - 361** 1757 - 1759
 - 362** 1758 en 1760
 - 363** 1752, 1753, 1758, 1790 1760 - 1790. Met enige stukken van 1752 en 1753.
- 365, ---** Register van rekwesten aan het Hof van Politie en Criminele Justitie, waarvan de originelen zich niet ter secretarie in Berbice

bevinden. Met tafels.

1757 - 1763

2 delen

1757 oktober 4 - 1762 oktober 6

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 364.

In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/105.

365

1762 september - 1763 januari

366

Register van brieven van Gouverneur-Generaal en Raden van Politie o.a. aan de Directie in Amsterdam en de Gouverneur-Generaal en raden van Essequibo. Met losse bijlage.

1756 september - 1761 november

1 deel

367

Register van brieven van het Hof van Civiele Justitie aan dieverse personen. Met tafel.

1748 maart - 1761 februari

1 deel

368

Register van rekwesten aan het Hof van Civiele Justitie. Met index.

1757 november - 1762 mei

1 deel

369

Rekwesten van Jan Daniel Knapp, landmeter-ingenieur aan de Gouverneur en Raden van Politie en Criminele Justitie e.a., alsmede de afschriften van stukken betreffende beschuldigingen door hem en wegens overspel tegen hem geuit.

1736 - 1743

1 bundel

370

Stukken betreffende een proces voor het Hof van Civiele Justitie tussen Jan Daniel Knapp, landmeter-ingenieur en Leonard van der Pijpen, landmeter over een financiële kwestie.

1744

5 stukken

6 SECRETARIËLE EN NOTARIËLE AKTEN.

371

Aktes, getuigenissen, geldtransporten etc. Gepasseerd voor Gouverneur en Raden. Met twee latere stukken van 1752 en 1755.

1734 - 1746

1 band, 2 stukken

372

Transporten van onroerende goederen, gepasseerd voor Gouverneur en Raden. Met tafel.

1737 februari - 1763 januari

1 deel

376, ---

Registers van aktes gepasseerd voor de secretaris of zijn klerken en van aldaar geregistreeerd, de notariële aktes, verklaringen en rekwesten (o.a. betreffende geldleningen, testamenten, inventarisatie en boedels etc.)

1739 - 1763

1 band, 3 delen

De inv.nrs. 373-375 zijn vervallen, want en In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.

Op TNA zijn deze stukken aanvraagbaar als: CO 116/102-104.

--- 1739 - 1744

Hierin enige origenele oudere stukken.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 373.

--- 1747 - 1751

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 374.

--- 1751 - 1756

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 375.

376 1756 - 1763

Minuten van aktes, gepasseerd ter secretarie. Met tafels.

1734 - 1763

17 banden

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nrs. 377-393.

In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/84-100.

--- 1734 april 29 - 1742 december 19

één oudere brief van 14 dec. 1716 als bijlage.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 377.

--- 1743 januari 21 - 1744 december 30

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 378.

--- 1745 januari 3 - 1746 december 30

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 379.

--- 1739 juni 29 - 1742 mei 31

Hierin tevens 8 interrogaties 1741 oktober 16 - 1742 januari 31.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 380.

--- 1742 november 23 - 1745 december 30

Hierin ook de tafel van inv. Nr. 383.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 381.

--- 1747 januari 3 - 1748 september 6

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 382.

--- 1746 januari 19 - 1749 juni 7

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 383.

--- 1748 maart 11 - 1749 december 31

Hierin oudere bijlagen van 1745 o.a. de grosse van het testament en de eigenhandig geschreven laatste wil van Jacobus Smit.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 384.

--- 1750 - 1751.

jaarlijks tafels.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 385.

--- 1747 oktober 31 - 1754 februari 5

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 386.

--- 1752 - 1754

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 387.

--- 1754 juli 10 - 1756 mei 22

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 388.

--- 1756 mei 14 - 1758 november 8, 1 band, 1 katern

Met losse bijlage; grosse van het eigenhandig geschreven testament van Isaäk Broekman. d.d. 15 mei 1758.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 389.

--- 1759 januari 10 - 1760 oktober 31

- Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 390.
1759 mei 22 - 1761 september 17
--- Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 391.
1759 juli 7 - 1763 april 4
--- Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 392.
1760 december 1 - 1763 februari 15
Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 393.

- Register van de tafels van de inventaris-nummers 377 - 393.
1 deel, 1 katern

Public Record Office-Index 8280.

Vervallen. Voorheen bekend als inv.nr. 394

In de 19e eeuw overgedragen aan Engeland en thans berustend op The National Archives (TNA) te Londen. Zie Geschiedenis van het archiefbeheer.

Op TNA aanvraagbaar als: CO 116/101.

- 395** Akte waarbij Jean Joly voor de gezworen klerk ter secretarie aan zijn zoon zijn eerste huwelijk Jacob Joly het aan deze toekomstende deel uit de naletenschap van zijn moeder toekent. Afschrift.
1759 februari 2 stukken
Hierbij een wissel getrokken ten bate van C.W. Ktzidlowski d.d 2 augustus 1756.

7 VARIA.

- 396** Inventaris van het door de secretaris Abraham Wijs overgenomen secretarie-archief in Berbice. Met losse bijlage.
1750 juni 10 1 deel

- 397** Inventarisatie van op het fort Nieuw Amsterdam aanwezige goederen en slaven, gedaan december 1790 en december 1791; tevens journaal van ontvangen en uitgegeven goederen in het genoemde fort van het jaar 1791.
1 deel

II STUKKEN VAN FINANCIËLE AARD.**A STUKKEN BETREFFENDE DE ACTIËN**

- 398-402** Registers van actiën in de Sociëteit van Berbice.
1720 november - 1802 juli 4 delen
- 398** 1720 november - 1736 november
- 399** 1736 november - 1748 februari
- 400** 1748 april - 1764 augustus
- 401** 1764 november - 1785 december
- 402** 1786 mei - 1802 juli
- 403** Lijsten van eigenaars van actiën van de sociëteit, met twee lijsten
va hoofdparticipanten uit eerstgenoemde lijsten.
Ongedateerd. 3 stukken
- 404** Registratie van de uitdelingen van de portiën en van de kosten van
de zegels op de uitdelingen; vergezeld van de wissels.
1720 - 1751 1 band
- 405** Grootboek van winstuitkeringen.
1722 - 1763 1 deel
Verwijst naar de desbetreffende bladzijden in de quitancieboeken.
- 406** Klapper op de namen voorkomende in het grootboek van de
winstuitkeringen, begonnen in 1722.
1722 1 deel
- 407-408** Quitancieboeken, behorende bij het grootboek der
winstuitkeringen.
1722 februari - 1765 september 2 delen
- 407** 1722 februari - 1749 mei
- 408** 1749 augustus - 1765 september
- 409-414** Testamenten, boedelscheidingen, procuratiën en andere notariële
akten betreffende actiën in de Sociëteit van Berbice. Afschriften.
Telkens met begeleidend schrijven aan de Directie.
1720 november - 1794 februari 6 delen
Met indicies.
- 409** 1720 november - 1736 november
- 410** 1736 november - 1747 april
Met 3 losse bijlagen.
- 411** 1746 mei - 1753 januari
- 412** 1753 maart - 1762 augustus
- 413** 1763 januari - 1777 januari
- 414** 1773 mei - 1794 februari
Met losse bijlagen.
- 415** Extract uit een transportboek van actiën, waarbij Jean Estienne

Fizeaux een aandeel in de Sociëteit van Berbice verwerft.
1767 januari 5 1 stuk

B FINANCIËEL BEHEER.

- 416-417** Financiële administratie.
1755 en 1756; 1764 en 1765 2 banden
416 1755 en 1756
417 1764 en 1765
- 418** Kladaantekeningen, ghouden door de boekhouder van de Sociëteit
inzake allerlei financiële transacties en de berekeningen daarvoor.
Met losse bijlagen.
60-ger jaren der 18e eeuw. 1 deel en 1 omslag
- 419** Jaarlijkse balansen van de inkomsten en uitgaven van de Directie.
(met telkens op de linkerbladzijde specificatie van de inkomsten
per maand)
1741 - 1759 1 deel
- 420** Maandelijke balansen van het Comité tot de zaken der koloniën en
bezittingen van de Bataafse Republiek in Amsterdam en op de kust
van Guinea, begeleid door nadere uitwerkingen van de
verschillende posten.
1795 november - 1800. 1 pak
- 421-423** Grootboeken van inkomsten ten behoeve van de Directie en
uitgaven ten laste van haar, te verrekenen met de regering in
Berbice. 1796 augustus - 1800 december en een ontwerp van
dergelijk grootboek van
1796 oktober - 1797 mei 3 delen
421 1796 augustus - 1798 februari
422 1798 januari - 1800 december
423 Ontwerp voor het grootboek. (inv. Nr. 421) 1796
oktober - 1797 mei

III STUKKEN BETREFFENDE COMMERCIELE ZAKEN

- 424** Carga- en notitieboek, bevattende: ladingmanifesten (afschrift),
opgemaakt in Berbice, met aankondiging van de vendutie, de
hoeveelheid van de verkochte goederen en de verkoopprijs.
1737 - 1745 1 band
- 425** "Facturen" ladingmanifesten van goederen bestemd voor Berbice.
1755 december - 1761 juni 1 pak

IV STUKKEN BETREFFENDE DIRECTIEDIENAREN EN VRIJE PLANTERS.

- 426-436** Contracten van de in diensttreding van de dienaren der Directie, met schuldbekentenissen voor ontvangen voorschotten.
1734 - 1796 januari 11 banden
Vermeld wordt steeds de rang en de naam van het schip waarmee men naar Berbice zal vertrekken. In ieder deel bevindt zich een tafel op de scheepsnamen.
- 426** 1734 mei - 1746 maart
Met een los stuk van 1749.
- 427** 1746 april - 1752 november
- 428** 1760 februari - 1763 augustus
- 429** 1764 april - 1765 december
- 430** 1765 december - 1767 mei
- 431** 1767 oktober - 1774 juli
- 432** 1774 augustus - 1777 april
- 433** 1777 juni - 1780 september
- 434** 1783 augustus - 1786 juni
- 435** 1786 augustus - 1793 oktober
- 436** 1794 maart - 1796 januari
- 437-438** Lijsten van personen, in dienst van de Directie of van particulieren, naar Berbice vertrokken.
1760 maart - 1796 februari. 2 banden
1. Met uitgebreide personalia van de Directiedienaren.
2. Voor particulieren was een speciale toestemming ("met passen") van de Directie vereist.
- 437** 1760 maart - 1785 september
- 438** 1785 november - 1796 februari.
- 439** Gegevens over personen, in dienst van de Directie of van particulieren, naar Berbice vertrokken, alsmede over de toewijzingen van zekere hoeveelheden hypothetisch land en/of slaven.
1720 - 1741 1 band
Hierin: Lijsten van vertrokkenen. 1720 april - 1741 december. Met tafel.
1. Met personalia gegevens.
"Memorie boek van gunningen" van landen, slaven etc. 1733 - 1741 bevattende:
- ladingsmanifest van het schip de Catharina Geertruy en Agatha naar Berbice vertrokken. 1733.
- Chronologische lijst van alle acten van gunningen van akkers en slaven. 1733 mei - 1737 oktober.
- lijsten van de aantallen negerslaven aan particulieren te Berbice geleverd, met afrekening. 1733 mei - 1736 mei.
- lijsten van vertrokkenen volgens de resp. acten van gunningen en paspoorten aan hen verleent. 1736 september - 1741 december.
2. De lijsten zijn chronologisch op afvaart der schepen gerangschikt; namen van schip en kapitein worden vermeld.
- 440** Brieven van sollicitanten naar en aangezochten tot een ambt in Berbice aan de Directie.

1774 en 1778

1 omslag

441

Stukken betreffende het proces voor het gerecht van Voorburg tegen Leonard van der Pijpen, landmeter te Berbice, door zijn kleermaker Johannes van Schuyl vanwege onbetaalde rekeningen. 1738 december - 1739 januari

5 stukken

442

Request van Mr. P.H. Koppiers, oud-gouverneur van Berbice aan de heer Vokmar, boekhouder van de Directie, ter begeleiding van een request aan de Directie naar aanleiding van klachten door de graaf van Kersaint tegen hem geuit.

1782 december 23

1 stuk

Het request aan de Directie ontbreekt.

443

"Acten van gunningen", waarbij de Directie van de Sociëteit toestemming verleent aan toekomstige kolonisten om naar Berbice te vertrekken en onder bepaalde voorwaarden een aantal akkers ter exploitatie uit te kiezen. Afschriften. Met tafel.

1733 mei - 1746 juli

1 band

V STUKKEN BETREFFENDE MILITAIRE ZAKEN**444**

Missive van de hertog van Brunswijk, waarnemend kapitein-generaal der Unie, aan de Staten-Generaal in verband met de uitrusting van de expeditie naar Berbice; met bijlagen. Alsmede een extract-resolutie van de Staten-Generaal. Gedrukt.

1764 oktober 24

1 deel

VI VARIA**445**

Lijst, houdende opgave van alle soorten gedrukte formulieren die op het comptoir van de kolonie Berbice in gebruik zijn, vergezeld van ongebruikt voorbeeld van elk soort. Met identiek exemplaar van de lijst.
z.d.

2 stukken

BIJLAGEN

Concordans

Oude nummers	Nieuwe nummers
1	1
2	2
3	3
4	4
5	5
6	6
7	7
8	8
9	9
10	10
11	11
12	12
13	13
14	14
15	15
16	16
17	17
18	18
19	19
20	20
21	21
22	22
23	24
24	25
25	27
26	28
27	29
28	30
29	23
30	31
31	32

Oude nummers	Nieuwe nummers
32	33
33	34
34	35
35	36
36	37
37	49
38	38
39	39
40	40
41	41
42	42
43	43
44	44
45	45
46	46
47	47
48	48
49	52
50	53
51	54
52	55
53	398
54	399
55	400
56	401
57	402
58	439
59	437
60	438
61	424
62	405
63	407
64	408

Oude nummers	Nieuwe nummers
65	409
66	419
67	421
68	423
69	422
70	57
71	58
72	67
73	68
74	69
75	70
76	71
77	72
78	73
79	74
80	75
81	76
82	77
85	78
84	79
33	80
86	81
87	82
88	83
89	84
90	85
91	86
92	87
93	88
94	89
95	90
96	91
97	92

Oude nummers	Nieuwe nummers
98	93
99	94
100	95
101	96
102	97
103	98
104	99
105	100
106	101
107	102
108	103
109	104
110	105
111	106
112	107
113	108
114	109
115	110
116	111
117	112
118	113
119	114
120	115
121	116
122	117
123	118
124	119
125	120
126	121
127	122
128	418
129	123
130	124

Oude nummers	Nieuwe nummers
131	125
132	126
133	127
134	128
135	129
136	130
137	131
138	132
139	133
140	134
141	135
142	136
143	137
144	138
145	139
146	417
147	140
148	141
149	142
150	143
151	144
152	145
153	146
154	147
155	148
156	149
157	150
158	151
155	152
160	153
161	154
162	155
163	156

Oude nummers	Nieuwe nummers
164	157
165	158
166	159
167	160
168	161
169	162
170	163
171	164
172	165
173	166
174	167
175	168
176	169
177	170
178	171
179	172
180	173
181	174
182	175
183	176
184	177
185	178
186	179
187	180
188	181
189	182
190	183
191	184
192	185
193	186
194	187
195	188
196	189

Oude nummers	Nieuwe nummers
197	190
198	191
199	192
200	193
201	194
202	195
203	196
204	197
205	198
206	199
207	200
208	61
209	62
210	63
211	64
212	65
213	66
214	246
215	247
216	248
217	249
218	250
219	251
220	252
221	253
222	254
223	255
224	256
225	257
226	258
227	259
228	260
229	261

Oude nummers	Nieuwe nummers
230	262
251	263
232	264
233	265
234	266
235	267
236	268
237	269
238	270
239	271
240	272
241	273
242	274
243	275
244	277
245	278
246	279
247	280
248	281
249	282
250	283
251	284
252	285
253	286
254	287
255	288
256	289
257	290
258	291
259	292
260	293
261	294
262	295

Oude nummers	Nieuwe nummers
263	296
264	297
265	298
266	299
267	300
268	301
269	302
270	303
271	304
272	305
273	306
274	307
275	308
276	309
277	310
278	311
279	312
280	313
281	314
282	315
283	316
284	317
285	318
286	319
287	320
288	321
289	276
290	403,404,418,440
291	420,59
292	219
293	328
294	347
295	359

Oude nummers	Nieuwe nummers
296	51, 360
297	361
298	362
299	363
300	366
301	365
302	367
303	368
304	376
305	409
306	410
307	411
308	412
309	413
310	414
311	371
312	372
313	327
314	443
315	335
316	338, 339
317	340
318	426
319	427
320	428
321	429
322	430
323	431
524	432
325	433
326	434
327	435
328	436

Oude nummers	Nieuwe nummers
329	226
330	227
331	397
Niet genoemd in de oude M.S.- inventaris, doch wel aanwezig reeds.	222,342,425
WI 165	26
WI 166	398
WI 167	60
WI 274	50
WI 692	228
WI 693	229
WI 694	229
WI 695	230
WI 696	230
WI 697	231
WI 698	232
WI 699	233
WI 700	230
WI 701	225
WI 702	234
WI 704	345
WI 705	224
WI 785	56
WI 787	344
WI 788	223
WI 790	369
WI 791	441, 369
WI 792	370
WI 793	395
WI 794	329
WI 795	235
WI 796	236
WI 797	238
WI 798	239

Oude nummers	Nieuwe nummers
WI 799	241
WI 800	240
WI 802	242
WI 803	442
WI 804	237
WI 805	343
WI 917	445
WI 1150	415
WI 1152	326
WI 1194	444
CO 116-68	220
CO 116-69	221
CO 116-70	243
CO 116-71	245
CO 116-72	244
CO 116-73	330
CO 116-74	334
CO 116-75	333
CO 116-76	331
CO 116-77	336
CO 116-78	337
CO 116-79	332
CO 116-80	322
CO 116-81	323
CO 116-82	324
CO 116-83	325
CO 116-84	377
CO 116-85	378
CO 116-86	379
CO 116-87	380
CO 116-88	381
CO 116-89	382
CO 116-90	383

Oude nummers	Nieuwe nummers
CO 116-91	384
CO 116-92	385
CO 116-93	386
CO 116-94	387
CO 116-95	388
CO 116-96	389
CO 116-97	390
CO 116-98	391
CO 116-99	392
CO 116-100	393
CO 116-101	394
CO 116-102	373
CO 116-103	374
CO 116-104	375
CO 116-105	364
CO 116-106	346
CO 116-107	348
CO 116-108	349
CO 116-109	350
CO 116-110	351
CO 116-111	352
CO 116-112	353
CO 116-113	354
CO 116-114	355
CO 116-115	356
CO 116-116	357
CO 116-117	358
CO 116-118	212
CO 116-119	213
CO 116-120	214
CO 116-121	215
CO 116-122	216
CO 116-123	217

Oude nummers	Nieuwe nummers
CO 116-124	218
CO 116-125	219
CO 116-126	220
CO 116-127	221
CO 116-128	204
CO 116-129	205
CO 116-130	206
CO 116-131	207
CO 116-132	208
CO 116-133	209
CO 116-134	210
CO 116-135	211
CO 117-136	341